

SOK-YHTYMÄ

Tilinpäätöstiedote 1.1.–31.12.2009

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Kaupan yleinen toimintaympäristö 2009

Taloudellisen toimeliaisuuden heikkeneminen jatkui ennen näkemättömän voimakkaana vuoden 2009 alkupuolella. Rahoitusmarkkinoiden globaali kriisi kärjistyi syksyllä 2008. Se aiheutti rajun supistumisen maailmankaupassa ja levitti vakavan taantuman kaikille mantereille. Maailmantalous supistui viime vuonna yli prosentin. Syvempi lama vältettiin vain erittäin voimakkaan ja eri talousalueiden samanaikaisen elvytyksen ansiosta. Vuosi oli historiallinen siinäkin mielessä, että maailmantalous kääntyi voimakkaasta laskusta nopeasti lievään kasvuun vuoden puolivälissä.

Muutokset maailman teollisuustuotannossa olivat vieläkin suuremmat kuin kokonaistuotannon arvossa. Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä teollisuustuotanto laski lähes 30 prosenttia ja kolmannella neljänneksellä se kasvoi yli kymmenen prosentin vauhdilla edelliseen neljännekseen verrattuna. Osa kasvusta johtui varastosyklistä ja elvytyksen vaikutuksista. Kasvu on tasaantumassa näiden vaikutusten vähetessä.

Suomen bruttokansantuote supistui viime vuonna yli seitsemän prosenttia. Se oli selvästi enemmän kuin euroalueella keskimäärin. Maailmankaupan supistumisen vaikutukset korostuivat Suomen vientipainotteisessa taloudessa. Erityisen suurta kysynnän lasku oli investointitavaroissa, joiden osuus teollisuutemme tuotannossa on suuri. Suomen taantuma oli voimakas ja lyhyt. Talous kääntyi lievään kasvuun jo loppuvuoden aikana taantuman kestänyt vajaan vuoden.

Suomen talouden ongelmat keskittyivät vientiin ja investointeihin, jotka supistuivat voimakkaasti. Julkinen kulutus kasvoi lievästi. Myös yksityisellä kulutuksella oli taloutta tasapainottava vaikutus, vaikka se supistui hieman. Alkuvuodesta kulutusta hillitsivät maailmantalouden synkät uutiset, joiden seurauksena kotitalouksien säästämisaste nousi jyrkästi. Yksityistä kulutusta ylläpiti suotuista tulokehitys ja alhainen korkotaso. Inflaation jääminen nollian piti yllä kotitalouksien reaalista ostovoimaa. Ruuan arvonlisäveron aleneminen pienensi inflaatiota loppuvuonna. Korkotason lasku pienensi kotitalouksien menoja erityisen paljon Suomessa, jossa asuntolainojen viitekorko on yleisesti sidottu lyhyisiin markkinakorkoihin.

Kuluttajien luottamus talouden tulevaan kehitykseen on palautunut varsin nopeasti heikkenevästä työllisyydestä huolimatta. Työllisyyden kehitys oli vuoden aikana heikko. Työttömyys lisääntyi selvästi ja työllisten määrä laski. Kokonaistuotannon laskuun nähden kehitys oli kuitenkin jopa parempi kuin pelättiin. Suurimmat kysynnän laskut kohdistuivat hyvin pääomavaltaiseen teollisuuteen, jossa vaikutus työllisyyteen on suhteellisesti pienempi. Työttömyys jatkaa edelleen kasvuaan ja varjostaa kuluttajien luottamuksen säilymistä.

Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan Suomen vähittäiskaupan myynnin arvo ilman autokauppaa väheni marraskuun 2009 loppuun mennessä 2,2 prosenttia. Vähittäiskaupan kehityksessä oli toimialoitain suuria vaihteluita. Päivittäistavarakaupan kasvu oli Tilastokeskuksen mukaan marraskuun loppuun mennessä 2,0

prosenttia. Päivittäistavarakauppa ry:n mittaama myynnin arvon kasvu oli tätä korkeampi eli 3,8 prosenttia.

Päivittäistavarakauppa ry:n jäsenyritysten tavaratalojen myynnin kasvu oli 4,9 prosenttia marraskuun loppuun mennessä. Tilastokeskuksen vähittäiskaupan myyntitilaston mukaan tavaratalokaupassa oli kasvua 1,6 prosenttia lokakuun loppuun mennessä. Lähes kaikilla muilla toimialoilla vähittäiskaupan myynti laski. Pukeutumisen kauppa väheni 2,8 prosenttia. Kodinkoneiden kaupassa vähennystä oli lähes 14 prosenttia, mistä yli puolet aiheutui hintatason laskusta. Rautakaupassa myynnin lasku oli 12,1 prosenttia lokakuun loppuun mennessä.

Maatalouskaupan vuotta 2009 leimasi alavireisyys. Viljan hinnan alaisuus pysäytti viljakaupan lähes tyystin ja viljelijöiden varastot ovat täynnä viljaa. Kesän erittäin hyvä sato, lähes 4,3 miljardia kiloa, kasvatti varastoja vielä entisestään. Tuotantotarvikkeiden ja koneiden kauppa kävi nihkeästi. Tiloille hankittiin vain välttämättömimmät ja investointeja siirrettiin seuraavalle vuodelle. Traktoreiden rekisteröinnit putoivat edelliseen vuoteen noin viidenneksellä. Positiivisesti kysyntä kehittyi puutarhatuotteissa ja harraste-eläimiin liittyvissä tuoteryhmissä.

Autokaupan myynti laski 16,4 prosenttia lokakuun loppuun mennessä. Erityisen voimakkaana taantumana vaikutus näkyi uusien autojen kaupassa. Vuonna 2009 uusia henkilöautoja rekisteröitiin 35,2 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Polttoaineiden vähittäiskaupassa 14,5 prosentin väheneminen johtui täysin hintatason laskusta.

Suomen hotelleissa kirjattiin 13,5 miljoonaa yöpymistä marraskuun loppuun mennessä. Yöpymisten määrä väheni 7,1 prosenttia. Anniskeluravintoloiden myynnin lasku oli 3 prosenttia syyskuun loppuun mennessä.

Kaupan alan työllisten määrä väheni vuoden kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana. Työllisten määrän väheneminen kohdistui tukku- ja autokauppaan. Vähittäiskaupassa työllisten määrä kasvoi 3 prosenttia edellisvuodesta.

Konsernirakenteen muutokset

Tilikauden muutokset

Yrityshankinnat, -perustamiset ja -järjestelyt

Hankkija-Maatalous Oy osti tammikuussa Rainex Yrityspalvelu Oy:n rakennustarvikekauppaliiketoiminnan. Rainex Yrityspalvelu Oy:n muu liiketoiminta (Premium Trading -suurtalouksyksikkö) myytiin Meira Nova Oy:öön.

SOK osti tammikuussa Länsiauto Oy:ltä Kiinteistöyhtiö Auto-kiinteistöt Oy:n koko osakekannan. Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita Hämeenlinnassa sijaitsevaa myymälä- ja korjaamorakennusta.

North European Oil Trade Oy osti helmikuussa Porissa sijaitsevan St1 Varastot Oy:n (nimi muutettu Neot Varastot Oy:ksi) sekä St1 Oy:n Vaasan öljyterminaalien liiketoiminnan. Kauppojen myötä North European Oil Trade Oy:n omistukseen siirtyi Porin Tahkoluodon sekä Vaasan St1 öljyterminaalit henkilökuntineen. Neot Varastot Oy sulautui North European Oil Trade Oy:öön syyskuussa. North European Oil Trade Oy hankki elokuussa Hamina Terminal Services Oy:ltä öljy- ja kemikaaliterminaalien Haminassa. Kaupan myötä North European Oil Trade Oy:n omis-

tukseen siirtyi aiemmin Hamina Terminal Services Oy:n harjoittama terminaaliliiketoiminta henkilökuntineen.

OOO Real Estate 1 osti helmikuussa loput 50 prosenttia OOO Karelian osakkeista.

SOK perusti huhtikuussa yhdessä St1 Oy:n kanssa tuulivoimayhtiön Tuulivatti Oy:n. Molemmat omistavat perustetusta yhtiöstä 50 prosenttia.

SOK perusti toukokuussa Kiinteistö Oy Limingan terminaalin Inex Partners Oy:n Pohjois-Suomen kylmäterminaalia varten.

Rainex Yrityspalvelu Oy sekä Tapiolan Sokos Oy sulautuivat SOK:hon elokuussa.

SOK Retail Int Oy osti SOK Real Estate Int Oy:ltä 1 prosentin osuuden OOO Real Estate 1:stä lokakuussa.

SOK perusti Kiinteistö Oy Sipoon Logistiikkakeskuksen lokakuussa.

SOK osti Helsingin Osuuskauppa Elannolta Kiinteistö Oy Päiväkierron lokakuussa.

SOK perusti joulukuussa Kiinteistö Oy Kempeleen Zatiellintien.

Myynnit ja toiminnan lopettamiset

Tapiolan Sokos Oy:n liiketoiminta myytiin HOK-Elannolle tammi-kuussa.

Kiinteistö Oy Mikkelin Maaherrankatu 13 myytiin Osuuskauppa Suur-Savolle kesäkuussa.

S-Pankki Oy järjesti osuuskaupoille suunnatun osakeannin 15.5.–30.6.2009, minkä johdosta SOK:n omistusosuus S-Pankissa laski 50 prosenttiin. S-Pankki Oy on SOK:n osakkuusyhtiö 1.7.2009 lähtien.

Kiinteistö Oy Turunväylän kauppakeskus myytiin HOK-Elannolle elokuussa.

SOK myi joulukuussa 51 prosenttia Kilon Logistiikkakeskus Oy:stä ja 100 prosenttia Kiinteistö Oy Sipoon Logistiikkakeskuksesta S-ryhmän logistiikkakeskukset Oy:lle, joka keskittyy vain logistiikkakeskuksiin. Sen omistajia ovat S-ryhmän kaikki 22 alueosuuskauppaa.

Tilikauden jälkeiset muutokset

SOK yhdistää päivittäis- ja käyttötavaroiden hankintayhtiönsä Inex Partners Oy:n ja Intrade Partners Oy:n helmikuussa 2010. Tavoitteena on S-ryhmän toimintamallin muutos, jossa ketjuohjauksen ja hankintayhtiöiden työnjako selkiytyy. Ketjuohjaus keskittyy konseptien kehittämiseen ja ohjaukseen, kysynnän analysointiin ja myynnin ohjaukseen. Hankintayhtiöt keskittyvät konseptivalikoimien tuotteistamiseen ja tuotteiden hankintaan.

SOK myy loput 49 prosenttia Kilon Logistiikkakeskuksesta S-ryhmän logistiikkakeskukset Oy:lle maaliskuussa 2010.

SOK-yhtymän liikevaihto segmentteittäin

SOK-yhtymän liiketoiminta on jaettu operatiivisen seurannan mukaisiin kauppa- ja pankkitoiminnan segmentteihin. Kauppatoiminta on edelleen jaettu toimialaa kuvaaviin segmentteihin. Kauppatoiminnan tietoina esitetään kaikki muu liiketoiminta pankkitoimintaa lukuun ottamatta.

Kauppatoiminnan liikevaihto vuonna 2009 oli yhteensä 8 580 miljoonaa euroa, jossa oli vähennystä 3,5 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Liikevaihdon lasku 312 miljoonaa euroa

aiheutuu pääosin autokaupan ja maatalouskaupan liikevaihdon laskusta. Ulkomaisen liiketoiminnan osuus kauppatoiminnan liikevaihdosta oli 2,4 prosenttia eli 203 miljoonaa euroa. Pankkitoiminnan liikevaihto 1.1.–30.6.2009 oli 23 miljoonaa euroa (ed. v. 1.1.–31.12.2008 30 milj. €).

SOK-yhtymän liikevaihto segmenteittäin

	Milj. € 1.1.–31.12. 2009	Milj. € 1.1.–31.12. 2008	± ed. v. %
Marketta	167	155	8,1
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	253	268	-5,4
Auto- ja autotarvikekauppa	227	322	-29,5
Maatalouskauppa	898	1 140	-21,2
Hankintatoiminta	4 873	4 917	-0,9
Palvelutoiminta	6 216	6 023	3,2
Kauppatoiminnan sisäisten erien eliminointi 1)	-4 053	-3 931	3,1
Kauppatoiminnan liikevaihto	8 580	8 892	-3,5
Pankkitoiminnan liikevaihto	23	30	-23,1
Kauppa- ja pankkitoiminnan välisten erien eliminointi	-2	-3	-32,8
SOK-yhtymä yhteensä	8 601	8 918	-3,6

1) Eliminoinnit sisältävät kauppatoiminnan segmenttien välisten liiketapahtumien eliminoinnit. Segmenttien väliset eliminoinnit sisältävät konsernin sisäistä OVT-laskutusta 3 795 miljoonaa euroa (3 630 milj. €).

Kauppatoiminnan liikevaihto

Marketta

Marketta sisältää Virossa, Latviassa, Liettuassa ja Venäjällä harjoitettavan liiketoiminnan. Virossa toiminta keskittyy Tallinnaan, missä on viisi Prisma-yksikköä. Latviassa on toiminnassa kaksi Prismaa, joista jälkimmäinen avattiin maaliskuussa. Liettuassa avattiin ensimmäinen Prisma elokuussa. Pietarissa on toiminnassa neljä Prismaa. Marketta liikevaihto oli 167 miljoonaa euroa, missä oli kasvua 8 prosenttia. Lähialueiden marketta kauppa rasittaa heikentynyt markkinatilanne, varsinkin Baltiassa vähittäiskaupan volyymi on laskenut dramaattisesti.

Matkailu- ja ravitsemiskauppa

SOK-yhtymässä matkailu- ja ravitsemiskauppaa vuonna 2009 harjoittivat Suomessa toimiva Sokotel Oy, Virossa toimiva AS Sokotel sekä Venäjällä toimiva OOO Sokotel.

Sokotel Oy:n liikevaihto oli 222 miljoonaa euroa jäädessä edellisvuodesta 7,6 prosenttia. Taloustilanteesta huolimatta Sokotel Oy:n huonemyynnin markkinaosuus kehittyi pääkaupunkiseudulla positiivisesti edellisvuoteen nähden.

Tallinnassa Sokos Hotel Virun hotelli- ja ravintolatoimintaa harjoittavan AS Sokotelin liikevaihto väheni edellisvuodesta 16,0 prosenttia ja oli 13 miljoonaa euroa. Liikevaihdon pienentymiseen vaikuttivat yleinen kysynnän lasku sekä huonekeskihinnan lasku kovan hintakilpailun myötä.

Pietarissa SOK-yhtymän matkailu- ja ravitsemiskauppaa harjoitti OOO Sokotel. Pietarissa on kolme Sokos Hotellia. Yhtiön liikevaihto oli 17 miljoonaa euroa, jossa oli kasvua 16,1 prosenttia. Liikevaihtoa rasitti erityisesti keskihinnan lasku liikematkustamisen vähentyessä. Samalla ravintolakaupan keskiostos laski kysynnän painottuessa ryhmämatkailijoihin.

Auto- ja autotarvikekauppa

SOK-yhtymän auto- ja autotarvikekaupan liikevaihto Suomessa laski 29,5 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna ja merkittävästi tavoitetasosta. Tämän aiheutti kokonaismarkkinoiden voimakas lasku vuoden 2009 aikana. Lisäksi liikevaihdon laskuun vaikutti huhtikuun alusta voimaan tullut veromuutos, jolloin autovero poistui liikevaihdosta. Liikevaihdon laskusta huolimatta asiakasomistajien ostot olivat edellisen vuoden tasolla, eli suhteellinen asiakasomistajien asioinnin osuus nousi merkittävästi. Asiakasomistajille maksettiin bonusta noin miljoona euroa.

Uusien henkilöautojen kokonaismarkkina oli 90 574 kappaletta, jossa oli laskua edelliseen vuoteen 35,2 prosenttia. Peugeot-henkilöautojen markkinaosuus oli 3,8 prosenttia, jossa oli laskua edelliseen vuoteen verrattuna 0,4 prosenttiyksikköä. Ford-henkilöautojen markkinaosuus oli 8,9 prosenttia, jossa oli kasvua edelliseen vuoteen verrattuna 1,8 prosenttiyksikköä. Pakettiautojen kokonaismarkkina vuonna 2008 oli 8 677 kappaletta ja se laski edellisestä vuodesta 44,1 prosenttia.

Maatalouskauppa

Maatalouskaupan, joka sisältää rakennustarvikkeiden vähittäis- ja tukkukaupan, liikevaihto laski edellisvuodesta 21,2 prosenttia ollen 898 miljoonaa euroa. Myynnin vähenemiseen vaikutti merkittävästi lannoitteiden ja viljan maailmanmarkkinahintojen lasku. Asuntorakentamisen väheneminen laski rakennustarvikkeiden tukkukaupan ja vähittäisrautakaupan liikevaihtoa. Maataloustuotannon käytettävien koneiden kysyntä oli vielä vuoden alkukuukausina vilkasta, mutta vuoden loppua kohti koneiden ja muiden maatalouden investointihyödykkeiden kysyntä laski merkittävästi. Traktorimyyntin markkinaosuus säilyi aikaisemmallalla tasolla, mutta kokonaismarkkinoiden laskun seurauksena myytyjen traktorien kokonaismäärä laski neljänneksen.

Hankintatoiminta

Hankintatoiminta koostuu Inex Partners Oy:n S-ryhmän päivittäistavaroiden hankinta- ja logistiikkapalveluista sekä erikoistavarakaupan logistiikkapalveluista, Meira Nova Oy:n HoReCa-alan hankinta- ja logistiikkapalveluista, Intrade Partners Oy:n käyttötarvikehankinta- ja logistiikkapalveluista sekä North European Oil Trade Oy:n polttonesteiden hankinnasta.

Inex Partners Oy:n liikevaihto oli 2 199 miljoonaa euroa, jossa on kasvua edelliseen vuoteen 10,9 prosenttia. Liikevaihdon kasvu perustuu S-ryhmän hyvään vähittäiskaupan menestykseen.

Meira Nova Oy:n liikevaihto 307 miljoonaa euroa oli suunniteltua parempi ja kasvoi 2,8 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Alan yleinen myynninkehitys väheni noin 2 prosenttia. Myynti S-ryhmään kasvoi 43,6 prosenttiin kokonaismyynnistä ja oli 6,9 prosenttia edellistä vuotta parempi.

Intrade Partners Oy:n liikevaihto kasvoi 5,6 prosenttia edellisestä vuodesta ja oli 795 miljoonaa euroa. Liikevaihdon kehitykseen

vaikuttivat osaltaan positiivisesti toimitusten kasvu vuoden aikana laajentuneelle Kodin Terra -ketjulle.

Polttonesteiden hankintayhtiö North European Oil Trade Oy:n polttonestekaupan liikevaihto oli 1 600 miljoonaa euroa. Laskua oli 16,2 prosenttia, mikä johtui markkinahintojen laskusta. Liikevaihdon laskusta huolimatta litramääräinen myynti pysyi ennallaan.

Palvelutoiminta

Palvelutoiminnan liikevaihto oli 6 216 miljoonaa euroa. Palvelutoiminta sisältää osuuskauppojen tavarahankintaan liittyvän OVT-laskutuksen sekä SOK:n S-ryhmän yksiköille tuottamista palveluista syntyvän liikevaihdon. OVT-laskutus oli 5 921 miljoonaa euroa ja se on kasvanut edellisvuodesta 196 miljoonaa euroa (3,4 %).

Pankkitoiminnan liikevaihto (myydyt toiminnot)

S-Pankki Oy järjesti osuuskaupoille suunnatun osakeannin 15.5.–30.6.2009. Annin seurauksena SOK:n omistusosuus S-Pankissa laski 100 prosentista 50 prosenttiin. S-Pankki Oy sekä sen tytäryhtiö S-Asiakaspalvelu Oy on esitetty tilinpäätöksessä IFRS 5:n vaatimusten mukaisesti myytyinä toimintoina. S-Pankki Oy sekä S-Asiakaspalvelu Oy on yhdistelty 1.1.–30.6.2009 konserniin tytäryhtiönä sekä 1.7.2009 lähtien osakkuusyhtiönä.

S-Pankilla oli vuoden alussa noin 2 034 000 asiakasta. Kauppan pankin asiakasmäärä kasvoi vuoden aikana keskimäärin noin 12 000 asiakkaalla kuukausittain. Vuoden lopussa asiakkaita oli noin 2 176 000.

S-Pankki myönsi Visa-ominaisuudella varustetun S-Etukortin 233 678 asiakkaalle. S-Etukortti Visan käyttäjämäärä yli puoli-toistakertaistui vuoden kuluessa. S-Etukortti Visalla oli vuoden lopussa lähes 380 000 käyttäjää.

Uusia pankkitunnusopimuksia tehtiin keskimäärin noin 14 000 kappaletta kuukausittain. S-Pankin verkkopankilla oli vuoden päättyessä lähes 800 000 käyttäjää. Verkkopankin käyttäjistä noin 19 000 oli ottanut käyttöönsä S-Pankin ja Itellan yhteistyönä syntyneen, kesäkuussa avatun S-Pankki NetPosti-palvelun.

Talletusten määrä kasvoi S-Pankissa vuoden aikana 513 miljoonalla eurolla. Talletuskanta kokonaisuudessaan oli vuoden lopussa lähes 2,5 miljardia euroa.

Yksityisasiakkaiden talletukset lisääntyivät 480 miljoonalla eurolla. Kahden miljardin euron raja ylittyi syyskuussa. Vuoden lopussa yksityisasiakkaiden talletusten osuus koko talletuskannasta oli 91,8 prosenttia eli lähes 2,3 miljardia euroa. S-Pankin osuus koko Suomen pankkimarkkinoiden yksityisasiakastalletuksista kasvoi vuoden aikana 2,4 prosentista 3,0 prosenttiin. Vuoden lopussa S-Pankissa oli yritystalletuksia 201 miljoonaa euroa.

S-Pankin myöntämien luottojen määrä kasvoi vuoden aikana 54,2 prosenttia. Vuoden lopussa luottokanta oli kokonaisuudessaan 154 miljoonaa euroa, josta 72 miljoonaa euroa oli myönnetty yksityisasiakkaille.

Vuosi onnistui S-Pankilta hyvin myös tuloksellisesti. Tulos oli 2,9 miljoonaa euroa. Tulos parantui 9,0 miljoonalla eurolla edellisestä vuodesta. Tosin vuonna 2008 tuloksessa heijastuivat vielä pankkitoiminnan aloittamiseen liittyneet kustannukset.

Tulos

SOK-yhtymän tulos ennen veroja oli 16,8 miljoonaa euroa positiivinen (-7,8 milj. €). Jatkuvien toimintojen tulos ennen veroja oli 7,5 miljoonaa euroa positiivinen (-8,2 milj. €). Tuloksen paraneminen aiheutui pääosin logistiikkakiinteistöjen myynnistä S-ryhmän logistiikkakeskukset Oy:lle.

Yhtymän sijoitetun pääoman tuotto, joka sisältää rahoitus- ja hankintatoimintaan liittyvät osuuskauppoja palvelevat keskusliiketoiminnot, oli 2,1 prosenttia (1,0 %).

Arvonalentumisia pysyvien vastaavien hyödykkeistä kirjattiin 5,4 miljoonaa euroa (11,2 milj. €). Arvonalentumisten pääosa kohdistui kotimaiseen matkailu- ja ravitsemiskauppaan.

SOK-yhtymän rahoitustuotot ja -kulut olivat -26,0 miljoonaa euroa (+0,2 milj. €).

SOK-yhtymän operatiivisen tuloksen laskennassa on käytetty suomalaisen kirjanpitolainsäädännön mukaisia arvostuksia.

SOK-yhtymän operatiivinen tulos segmenteittäin

	Milj. € 1.1.–31.12. 2009	Milj. € 1.1.–31.12. 2008
Marketta	-19,9	-6,0
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	-23,5	-14,7
Auto- ja autotarvikekauppa	-13,8	-12,1
Maatalouskauppa	4,0	2,1
Hankintatoiminta	12,6	5,2
Palvelutoiminta	17,0	11,0
Kauppatoiminnan sisäisten erien eliminointi 1)	-5,4	-3,8
Kauppatoiminnan operatiivinen tulos	-28,9	-18,4
Pankkitoiminnan operatiivinen tulos	4,3	-7,6
SOK-yhtymä yhteensä	-24,6	-25,9

¹⁾ Eliminoinnit sisältävät kauppatoiminnan segmenttien väliset eliminoinnit

SOK-yhtymän operatiivinen tulos -24,6 miljoonaa euroa täsmäytetään SOK-yhtymän tulokseen ennen veroja +16,8 miljoonaa euroa. Operatiivisen tuloksen ulkopuolisia eriä ovat muun muassa myyntivoitot ja -tappiot, liiketoiminnan muut tuotot ja kulut sekä arvonalentumiset. Vuonna 2009 myyntivoittoja ja -tappioita oli +49,6 miljoonaa euroa, liiketoiminnan muita tuottoja ja kuluja -1,4 miljoonaa euroa sekä muita eriä -6,9 miljoonaa euroa.

Kauppatoiminnan operatiivinen tulos

Marketta

Marketta sisältää Baltian ja Venäjän marketta. Marketta operatiivinen tulos oli edellisvuotta ja budjetoitua heikompi. Tähän vaikutti markkinatilanteesta johtunut liikevaihdon ja myyntikatteen lasku nykyisissä yksiköissä Baltiassa, sekä uusien yksiköiden avauskulut Pietarissa, Riiaassa ja Vilnassa.

Matkailu- ja ravitsemiskauppa

Suomessa matkailu- ja ravitsemiskauppa harjoittavan Sokotel Oy:n operatiivinen tulos jäi tehdyistä toimenpiteistä huolimatta tavoitteesta ja edellisen vuoden tasosta. Taloustilanteen edellyttämät kehittämis- ja tehostamishankkeet jatkuvat.

Tallinnassa matkailu- ja ravitsemiskauppa harjoittavan AS Sokotelin operatiivinen tulos jäi edellisen vuoden tasosta johtuen liikevaihdon laskusta. Pietarissa matkailu- ja ravitsemiskauppa harjoittavan OOO Sokotelin operatiivinen tulos jäi suunnitellusta, mutta oli edellistä vuotta parempi.

Auto- ja autotarvikekauppa

Auto- ja autotarvikekaupan operatiivinen tulos jäi tavoitteestaan merkittävästi matalan kokonaiskysynnän ja alhaiseksi jääneen myyntikatteen vuoksi. Heikon markkinatilanteen vuoksi tehdyt sopeuttamistoimet kohdistuivat henkilöstö-, markkinointi- ja muihin kiinteisiin kuluihin.

Maatalouskauppa

Hankkija-Maatalous-konsernin operatiivinen tulos oli edellisvuotta parempi, mutta budjetoitua heikompi. Kustannusten sopeuttamistoimenpiteiden johdosta tulos kehittyi tilivuoden aikana myönteisesti liikevaihdon merkittävästä laskusta huolimatta. Vuoden 2008 lopussa Hankkija-Maatalous Oy:n tytäryhtiö Suomen Rehu Oy sulautui emoyhtiönsä.

Hankintatoiminta

Inex Partners Oy:n operatiivinen tulos toteutui hyvästä volyymikasvusta ja maltillisesta kustannuskehityksestä johtuen lähes budjetin mukaisena ja edellistä vuotta parempana. Myynnin kasvusta sekä kiinteiden ja nettorahoituskulujen hallinnasta johtuen Meira Nova Oy:n operatiivinen tulos oli merkittävästi budjetoitua ja edellistä vuotta parempi. Intrade Partners Oy:n operatiivinen tulos oli budjetin mukainen ja edellistä vuotta parempi. Polttonesteiden hankintayhtiö North European Oil Trade Oy:n operatiivinen tulos toteutui hieman budjetoitua ja edellisvuotta parempana.

Palvelutoiminta

Palvelutoiminnan operatiivinen tulos oli edellisvuotta ja suunniteltua parempi, mihin osaltaan vaikutti heikon taloudellisen tilanteen johdosta käynnistetty voimakas toiminnan tehostamis- ja kulujen säästöohjelma.

SOK:n toiminta

SOK on SOK-yhtymän emoyhteisö. SOK:n tehtävänä on sääntöjensä mukaan S-ryhmän keskusliikkeenä edistää ja kehittää osuuskauppojen ja muiden S-ryhmään kuuluvien yhteisöjen toimintaa, ohjata ja valvoa ryhmän kokonaisvoimavarojen tehokasta käyttöä sekä valvoa S-ryhmän ja sen eri osien toimintaa ja etuja.

SOK vastaa S-ryhmän strategisesta ohjauksesta. Sen tehtävät muodostuvat ketjuohjaus-, asiakasomistaja- ja markkinointipalvelujen sekä muiden ryhmä- ja konsernipalvelujen tuottamisesta S-ryhmän yrityksille sekä näihin palveluihin ja muuhun S-ryhmän toimintaan liittyvästä kehittämis-toiminnasta. S-ryhmän liiketoiminnan kannalta keskeisiä palveluita ovat lisäksi hankintapalvelut,

vuokrauspalvelut ja teollisuuden suoraan ketjuyksiköille toimittamien tavaroiden valikoima- ja laskutuspalvelut.

Valtakunnallisten ja alueellisten tytäryhtiöidensä kautta SOK monipuolistaa asiakasomistajille suunnattua palvelutarjontaa S-ryhmässä tehtyjen päätösten mukaisesti. Lisäksi SOK harjoittaa tytäryhtiöidensä kautta marketkauppaa ja hotelliliiketoimintaa sekä Baltiassa että Pietarissa.

SOK:n liikevaihto oli 6 191 miljoonaa euroa, jossa oli lisäystä 3,9 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Liikevaihdon kasvu aiheutuu pääosin osuuskauppojen tavarahankintaan liittyvästä OVT-laskutuksen kasvusta.

SOK:n liikevoitto oli 23,1 miljoonaa euroa, edellisenä vuonna liikevoitto oli 1,7 miljoonaa euroa. Liikevoiton kasvu johtuu valtaosin toiminnan tehostamistoimenpiteiden myötä saavutetuista kustannussäästöistä. SOK:n ylijäämä ennen satunnaisia eriä oli 30,3 miljoonaa euroa, kun se edellisenä vuonna oli 22,4 miljoonaa euroa.

Investoinnit ja realisoinnit

SOK-yhtymän pysyvien vastaavien hankinnat eli investoinnit käyttö-omaisuuteen vuonna 2009 olivat 103,5 miljoonaa euroa (139,3 milj. €). Merkittäviä kohteita olivat marketkaupan panostukset Pietarin alueella sekä Baltiassa ja hotelli- ja ravitsemiskaupan panostukset Pietarin alueella. North European Oil Trade Oy osti öljyterminaaliliiketoimintoja Porista, Vaasasta ja Haminasta. Lisäksi investoitiin kotimaassa kiinteistöihin ja tietojärjestelmiin.

Pysyvien vastaavien myynnit olivat vastaavasti 91,3 miljoonaa euroa (29,3 milj. €) valtaosan ollessa kiinteistörealisointeja. Merkittävimmät kohteet olivat Kilon Logistiikkakeskus Oy:n ja Meira Nova Oy:n Tuusulan logistiikkakiinteistön myynnit S-ryhmän logistiikkakeskukset Oy:lle sekä Mikkelin Sokos-kiinteistön myynti Osuuskauppa Suur-Savolle.

Rahoitus

SOK-yhtymän maksuvalmius pysyi hyvänä koko vuoden. Likvidit kassavarat ja rahamarkkinasijoitukset olivat vuoden lopussa 241,4 miljoonaa euroa (ed. v. kauppatoiminta 232,0 milj. €). Lisäksi konsernilla oli käyttämättöminä sitovia luottolimiittejä 325,0 miljoonaa euroa, joista pitkäaikaisia oli 285,0 miljoonaa euroa. SOK-yhtymän korolliset nettovelat olivat tilikauden vaihteessa 173,9 miljoonaa euroa (ed. v. kauppatoiminta 190,7 milj. €). Gearing-tunnusluku oli 31,3 prosenttia 31.12.2009 (ed. v. kauppatoiminta 35,4 %).

SOK-yhtymän omavaraisuus nousi 28,0 prosenttiin edellisen tilikauden 13,4 prosentista johtuen muun muassa S-Pankin ja logistiikkakeskusten omistusjärjestelyistä. Pelkän kauppatoiminnan omavaraisuus oli vuoden 2008 lopussa 27,3 prosenttia.

Henkilöstö

Tilikauden aikana SOK-yhtymän kokoaikaiseksi muutettu keskimääräinen henkilömäärä oli 8 574 henkeä (8 365).

SOK-yhtymän henkilömäärä oli vuoden 2009 lopussa 9 032, josta SOK:n henkilöstöä oli 1 191 (13,2 %) ja tytäryhtiöiden 7 841 (86,8, %) henkeä. Henkilömäärä pieneni edellisvuodesta 312 henkeä (3,3 %). Henkilöstöstä työskenteli ulkomailla yh-

teensä 1 979 henkeä. Vuoden aikana henkilöstön määrän vähentymiseen vaikutti muun muassa autokaupan ja majoitus- ja ravitsemistoimialan heikentynyt kysyntä sekä Tapiolan Sokoksen liiketoiminnan siirtyminen HOK-Elannelle ja S-Pankin siirtyminen 50 prosenttisesti SOK-yhtymästä S-ryhmän osuuskauppojen omistukseen. Marketkaupassa henkilömäärä puolestaan kasvoi lähialueiden liiketoiminnan laajentumisen seurauksena.

SOK:n johto ja tilintarkastajat

SOK:n hallituksen puheenjohtajana on toiminut pääjohtaja Arto Hiltunen. Pääjohtajan lisäksi hallituksen muina jäseninä ovat vuonna 2009 toimineet toimitusjohtaja Taavi Heikkilä, toimitusjohtaja Harri Koponen, toimitusjohtaja Arttu Laine, toimitusjohtaja Antti Määttä, toimitusjohtaja Matti Niemi ja toimitusjohtaja Kimmo Simberg.

Tilintarkastajina ovat vuonna 2009 toimineet KHT Tomi Englund, KHT Juhani Heiskanen ja KHT Tapani Rotola-Pukkila.

SOK:n hallintoneuvosto on nimittänyt SOK:n hallitukseen 1.1.2010 alkavaksi vuoden toimikaudeksi samat hallituksen jäsenet kuin vuonna 2009. Pääjohtaja Arto Hiltunen jätettyä tehtävänsä sairauden vuoksi pääjohtajan tehtäviä hoitaa toistaiseksi pääjohtajan sijainen, johtaja Antti Sippola ja hallituksen puheenjohtajan tehtäviä hallituksen varapuheenjohtaja, toimitusjohtaja Taavi Heikkilä.

SOK:n pääjohtajan Arto Hiltusen apuna SOK-yhtymän ja S-ryhmän strategisessa johtamisessa on ollut SOK:n konsernijohtoryhmä, johon ovat vuoden 2009 aikana kuuluneet SOK:n liiketoiminnan johtaja ja pääjohtajan sijainen Antti Sippola, hallintojohtaja Jari Annala, viestintäjohtaja Suso Kolesnik, kehitysjohtaja Harri Miettinen, henkilöstöjohtaja Leena Olkkonen, S-ryhmän liiketoimintojen ketjuohjaus- ja hankintatoimintojen johtaja Risto Pyykönen sekä lakiasiaintojohtaja Markku Viljanen.

Riskit ja epävarmuustekijät

SOK-yhtymässä on hallituksen hyväksymä riskienhallintapolitiikka, jossa määritellään konsernin riskienhallinnan järjestäminen ja prosessi. Riskienhallinnan tavoitteena on tukea strategisten ja operatiivisten liiketoimintatavoitteiden toteutumista. SOK-yhtymässä riskienhallinta on kokonaisvaltaista ja sitä toteutetaan osana johtamista ja toiminnan suunnittelua. Vuoden 2009 aikana SOK-yhtymän riskitason seurannan kehittämisessä on keskitytty riskinottohalun ja -kantokyvyn laskentamallin määrittämiseen sekä sen integrointiin päätöksenteon tueksi. Erityisenä kehityskohteena on ollut myös prosessien riskienhallinta, johon määriteltäviä menettelytapaa on pilotoitu syksyn aikana.

Vuoden 2009 aikana riskienhallinnassa on kiinnitetty edelleen huomiota lähialueiden eli Baltian ja Venäjän riskitasoihin. Lähialueiden liiketoiminnoille asetettujen tavoitteiden saavuttamista uhkaavat merkittävimmät riskit on tunnistettu ja arvioitu ja niiden hallitsemiseksi on laadittu suunnitelmat. Venäjän liiketoimintojen riskitasosta raportoidaan neljännesvuosittain SOK:n hallitukselle. Venäjän maariski- ja liiketoimintariskitasot pysyivät samalla tasolla edelliseen vuoteen verrattuna.

S-ryhmätasolla erityisenä kehityskohteena on ollut käyttötavarakaupan hävikkiriskien hallinta. Käyttötavarakauppaan laadittiin vuoden aikana hävikinhallintaohjelma vuosille 2010–2012, jon-

ka tavoitteena on erityisesti alentaa tunnistamattoman hävikin määrää. S-ryhmässä toteutettiin syksyn aikana merkittävä määrä kriisijohtamisen ja -viestinnän valmennuksia. Erityisenä kohteena olivat S-ryhmän osuuskauppojen johtoryhmät, joissa valmennus toteutetaan keskimäärin kolmen vuoden välein. Lisäksi SOK-yhtymässä toteutettiin laaja tietojärjestelmien vakavaa häiriötilannetta koskenut kriisijohtamisharjoitus.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät liittyvät taloudellisen kehityksen epävarmuuteen ja sen vaikutuksiin SOK-yhtymän liiketoiminnoille. Taantumasta aiheutunut kysynnän lasku vaikuttaa konsernissa liiketoiminta-alueiden tulokseen sekä Suomessa että lähialueilla myös vuonna 2010.

SOK-yhtymän rahoitus ja rahoitusriskien hallinta on keskitetty SOK:n rahoitusyksikköön. Konsernilla on SOK:n hallituksen vahvistamat rahoituspolitiikka, rahoitusstrategia ja riskienhallintaohjeet. Näissä määritellään periaatteet rahoitusriskien hallinnalle ja sallitut enimmäismäärät rahoitusriskeille. Lisäksi rahoituksen eri osa-alueille on asetettu numeeriset tavoitteet, joiden avulla pyritään varmistamaan rahoituksen riittävyys, tasapainoisuus ja edullisuus kaikissa olosuhteissa. Rahoitusriskien ja hyödykkeiden hintariskien hallintaa kuvataan tarkemmin konsernitilinpäätöksen liitetiedossa.

SOK-yhtymän liiketoimintaan liittyvät ympäristöriskit tunnistetaan ja analysoidaan osana liikeriskianalyysia vuosittain. Ilmastomuutoksen hillintään, energiatehokkuuden parantamiseen ja uusiutuvien energialähteiden lisäämiseen liittyvät velvoitteet sisältävät sekä riskejä että mahdollisuuksia S-ryhmän liiketoiminnalle. Merkittävimmät ympäristönäkökohdat ja niihin liittyvät toimenpiteet kuvataan S-ryhmän vastuullisuuskatsauksessa, joka julkaistaan S-kanavan verkkosivuilla (www.s-kanava.fi) loppukevällä 2010. Keskeisimmät SOK-yhtymän liiketoimintaa sekä taloudellista asemaa ja tulosta kuvaavat tunnusluvut esitetään tilinpäätöksen yhteydessä.

Alkaneen vuoden näkymät

Alkaneen vuoden näkymät ovat epävarmat kansainvälisen suhdannetilanteen herkkyydestä johtuen. Taantumien jälkeinen elpyminen on alkanut, mutta vaikutukset tulevat hitaasti. Suomessa työttömyys jatkaa kasvuaan vielä tänä vuonna. Se heikentää

kuluttajien luottamusta. Positiivista alkaneen vuoden näkymissä on se, että yksityisen kulutuksen ennustetaan kääntyneen lievään kasvuun. Viime vuonna yksityinen kulutus väheni parilla prosentilla. Nyt kotitalouksien kulutuksen ennakoidaan kasvavan reilulla prosentilla.

SOK-yhtymän tulokseen vaikuttaa voimakkaasti yleisen taloudellisen tilanteen kehitys sekä kotimaassa että lähialueilla. Kotimaan talouden elpymisen myötä uskotaan kysynnän kasvavan ja vaikuttavan myönteisesti erityisesti majoitus- ja ravitsemiskauppaan sekä autokauppaan. Talouskehityksen ja SOK-yhtymän liiketoiminnoissa käynnissä olevien tehostamisohjelmien ansiosta kotimaan liiketoimintojen tulosten uskotaan olevan viime vuotta paremmat.

Venäjän taloustilanteesta näyttäisi olevan orastavia positiivisia merkkejä, josta johtuen arvioidaan yhtymän marketkaupan sekä majoitus- ja ravitsemiskaupan kehittyvän positiivisesti. Tosin voimakas verkostolaajennus tulee rasittamaan marketkaupan tulosta. Baltian taloustilanne näyttää jatkuvan edelleen epävarmana. Tästä sekä uusien toimipaikkojen avauksista johtuen tulos jäänee viime vuotta heikommaksi.

Helsingissä 18. päivänä helmikuuta 2010

SUOMEN OSUUSKAUPPOJEN
KESKUSKUNTA

Hallitus

KONSERNITILINPÄÄTÖS

Konsernin tuloslaskelma, IFRS

Milj. €	1.1.–31.12.2009	1.1.–31.12.2008
Jatkuvat toiminnot:		
Liikevaihto	8 577,9	8 886,6
Liiketoiminnan muut tuotot	48,0	27,4
Materiaalit ja palvelut	-7 888,2	-8 194,6
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	-331,2	-333,3
Poistot ja arvonalentumiset	-72,6	-76,4
Liiketoiminnan muut kulut	-302,3	-316,5
Osuus osakkuusyritysten tuloksista (+/-)	1,6	0,2
Liikevoitto	33,2	-6,6
Rahoitustuotot ja -kulut (+/-)	-25,8	-0,9
Osuus osakkuusyritysten tuloksista (+/-)	0,1	-0,7
Tulos ennen veroja	7,5	-8,2
Tuloverot (+/-)	0,2	-0,1
Jatkuvien toimintojen tilikauden tulos	7,7	-8,3
Myytyjen toimintojen tilikauden tulos	8,7	2,0
Tilikauden tulos	16,4	-6,3
Jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajille	14,9	-8,4
Vähemmistölle	1,6	2,0
	16,4	-6,3
Konsernin laaja tuloslaskelma		
Milj. €	1.1.–31.12.2009	1.1.–31.12.2008
Tilikauden tulos	16,4	-6,3
Muut laajan tuloksen erät:		
Muuntoerot	-0,2	-2,6
Myytavissä olevat sijoitukset		
Myytavissä olevien sijoitusten arvomuutokset	7,6	-8,5
Myytavissä oleviin sijoituksiin liittyvät verot	-2,0	2,2
Rahavirran suojaukset		
Rahavirran suojauksien arvomuutokset	7,4	-12,8
Rahavirran suojauksiin liittyvät verot	-1,9	3,3
Osakkuusyritysten laajan tuloksen erät	4,1	
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	15,0	-18,3
Tilikauden laaja tulos	31,4	-24,7
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajille	29,9	-26,7
Vähemmistölle	1,6	2,0
	31,4	-24,7

Konsernitase, IFRS

Milj. €	31.12.2009	31.12.2008
VARAT		
Pitkäaikaiset varat		
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	348,5	365,1
Sijoituskiinteistöt	31,6	40,0
Aineettomat hyödykkeet	102,9	128,5
Osuudet osakkuusyrityksissä	90,8	11,8
Pitkäaikaiset rahoitusvarat	71,7	70,4
Laskennalliset verosaamiset	38,3	42,0
Pitkäaikaiset varat yhteensä	683,8	657,9
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	346,4	351,6
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset	677,3	666,0
Lyhytaikaiset korolliset saamiset	47,5	155,4
Lyhytaikaiset sijoitukset	0,0	1 868,6
Rahavarat	240,8	256,2
Lyhytaikaiset varat yhteensä	1 312,0	3 297,9
Myyttävänä olevat omaisuuserät	19,3	0,0
Varat yhteensä	2 015,1	3 955,7
OMA PÄÄOMA JA VELAT		
Oma pääoma		
Osuuspääoma	133,4	122,5
Sidotut rahastot	18,7	3,5
Kertyneet voittovarot	383,6	378,1
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	535,6	504,1
Vähemmistöosuus	19,5	18,0
Oma pääoma yhteensä	555,1	522,1
Pitkäaikaiset velat		
Lisäosuuspääoma	14,8	16,8
Pitkäaikaiset korolliset velat	191,4	181,4
Pitkäaikaiset korottomat velat	38,8	31,0
Varaukset	16,2	22,9
Laskennalliset verovelat	22,2	28,5
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	283,4	280,6
Lyhytaikaiset velat		
Lyhytaikaiset korolliset velat	188,5	2 135,4
Lyhytaikaiset korottomat velat	232,2	288,3
Ostovelat	729,7	728,3
Tilikauden verovelka	4,8	1,0
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	1 155,3	3 153,1
Myyttävänä olevien omaisuuserien velat	21,3	0,0
Oma pääoma ja velat yhteensä	2 015,1	3 955,7

Konsernin rahavirtalaskelma, IFRS

Milj. €	Viite	1.1.–31.12.2009	1.1.–31.12.2008
LIIKETOIMINTA			
Jatkuvien toimintojen liikevoitto		33,2	-3,5
Myytyjen toimintojen liikevoitto		9,5	-3,7
Oikaisut liikevoittoon	(1)	7,2	-2,8
Käyttöpääoman muutos	(2)	27,8	87,2
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		77,6	77,3
Lyhytaikaisten saamisten lisäys		-40,2	-55,7
Lyhytaikaisten sijoitusten muutos		-1,5	-4,2
Maksetut korot ja muut rahoituskulut		-51,6	-45,9
Saadut korot ja muut rahoitustuotot		47,0	85,3
Saadut osingot liiketoiminnasta		0,1	0,1
Maksetut välittömät verot		-4,2	-11,1
Liiketoiminnan rahavirta		27,1	45,7
INVESTOINNIT			
Ostetut tytäryhtiöosakkeet		-13,7	-64,8
Ostetut osakkuusyritysosakkeet		-1,0	-7,2
Muun käyttöomaisuuden ostot		-88,8	-67,3
Myydyt tytäryhtiöosakkeet		60,9	5,9
Muun käyttöomaisuuden myynnit		30,4	23,4
Muiden pitkäaikaisten sijoitusten muutos		4,0	23,1
Myytyjen ja hankittujen tytäryhtiöiden likvidit varat		-94,8	1,3
Saadut osingot investoinneista		0,1	0,3
Investointien rahavirta		-102,9	-85,4
RAHOITUS			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+) / vähennys (-)		60,9	-40,8
Lyhytaikaisten velkojen lisäys		16,0	811,5
Saamistodistusten ja rahasto-osuuksien muutokset		-230,4	-806,2
Osuuspääoman lisäys		9,0	15,3
Maksetut osuuspääoman korot		-9,7	-9,6
Muu oman pääoman vähennys		-0,1	-0,6
Rahoituksen rahavirta		-154,2	-30,5
Rahavarojen nettomuutos, vähennys		-230,0	-70,2
Rahavarat tilikauden alussa		471,2	541,2
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		0,2	0,1
Rahavarojen nettomuutos, vähennys		-230,0	-70,2
Rahavarat tilikauden lopussa		241,4	471,2
Oikaisut liikevoittoon (1)			
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot		-49,6	-14,4
Poistot ja arvonalentumiset		74,4	80,0
Pankkitoiminnan korkoryhmittely		-20,9	-27,1
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua		3,3	-41,3
		7,2	-2,8
Käyttöpääoman muutos (2)			
Liikesaamisten muutos		30,3	76,4
Vaihto-omaisuuden muutos		1,5	2,9
Korottomien velkojen muutos		-4,0	8,0
		27,8	87,2

Konsernin rahavirtalaskelmassa ainoastaan lyhytaikaiset alle 3 kuukauden saamistodistukset on luokiteltu rahavaroiksi. Vuoden 2008 rahavirtalaskelma on oikaistu vertailukelpoiseksi.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista, IFRS

	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma						Vähem- mistön osuus	Oma pääoma yhteensä	
Milj. €	Osuuspääoma	Käyvän arvon rahasto	Vararahasto	Hallintoneuvoston käyttörahasto	Muuntoerot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä		
Oma pääoma									
1.1.2008	107,3	0,7	18,5	0,1	-0,1	395,1	521,5	15,8	537,4
Kauden laaja tulos		-15,7			-2,6	-8,4	-26,7	2,0	-24,7
Osuuspääoman lisäys	15,3						15,3		15,3
Osuuspääoman ja lisäosuuspääoman korko						-9,6	-9,6		-9,6
Muut muutokset				-0,0		-0,7	-0,8		-0,8
Edellisen tilikauden virheen korjaus ¹⁾						4,4	4,4		4,4
Vähemmistöosuuden muutos							0,0	0,1	0,1
31.12.2008	122,5	-15,1	18,5	0,1	-2,7	380,8	504,1	18,0	522,1
Kauden laaja tulos		15,2			-0,2	14,9	29,9	1,6	31,4
Osuuspääoman lisäys	10,9						10,9		10,9
Osuuspääoman korko						-9,7	-9,7		-9,7
Muut muutokset				-0,0		0,4	0,4		0,4
Vähemmistöosuuden muutos							0,0	-0,0	-0,0
31.12.2009	133,4	0,1	18,5	0,0	-2,9	386,5	535,6	19,5	555,1

¹⁾ Edellisen tilikauden virheen korjauksena suoraan omaan pääomaan kirjattu määrä vuonna 2008, yhteensä 4,4 miljoonaa euroa, aiheutuu SOK:n hyväksi ratkaistusta verovalituksesta.

Tuloslaskelman ja taseen laatimisperiaatteet

Tämä tilinpäätöstiedote on laadittu noudattaen IAS 34 Osavuosi-katsaukset -standardia sekä viimeisimmän tilinpäätöksen mukaisia laatimisperiaatteita ja laskentamenetelmiä kuitenkin siten, että konserni on 1.1.2009 alkaen ottanut käyttöön jäljempänä mainitut IASB:n julkistamat standardi- ja tulkintamuutokset.

Kaikki tilinpäätöstaulukoiden luvut on pyöristetty, minkä vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

Tämä tilinpäätöstiedote on tilintarkastamaton.

S-Pankki Oy järjesti osuuskaupoille suunnatun osakeannin 15.5.–30.6.2009. Annin seurauksena SOK:n omistusosuus S-Pankissa laski 100 prosentista 50 prosenttiin. S-Pankki Oy sekä sen tytäryhtiö S-Asiakaspalvelu Oy on esitetty tilinpäätöksessä IFRS 5:n vaatimusten mukaisesti myytyinä toimintoina. S-Pankki Oy sekä S-Asiakaspalvelu Oy on yhdistelty 1.1.–30.6.2009 konserniin tytäryhtiönä sekä 1.7.2009 lähtien osakkuusyhtiönä. Muutoksella oli olennainen vaikutus konsernin taseeseen ja omavaraisuustun-nuslukuihin.

Uudistettujen tai muutettujen IFRS-standardien sekä tulkintojen soveltaminen

IASB:n julkaisemat tilikaudella 2009 käyttöön otetut standardi- ja tulkintamuutokset:

Tilikaudelle 2009 käyttöön otettu uudistettu IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen -standardi on muuttanut tuloslaskelman ja oman pääoman muutoslaskelman esitystapaa siten, että suoraan omaan pääomaan kirjattujen muiden laajan tuloksen erien tili-kauden muutos esitetään konsernin laajassa tuloslaskelmassa. IAS 23 Vieraan pääoman menot -standardin muutoksen mukaisesti pitkän valmistusajan vaativan hyödykkeen hankintameno on sisällytetty 1.1.2009 alkaen myös vieraan pääoman menojä. Standardin käyttöönotolla ei ollut olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen. IFRS 7 Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitetävät tiedot -standardin muutos on muuttanut käypien arvojen ja likviditeettiriskiä sisältävän maturiteettianalyysin esitystapaa. IFRIC 13 Kanta-asiakasohjelmat tulkinna käyttöön otolla ei ollut vaikutusta konsernin lukuihin.

Segmentti-informaatio 31.12.2009

SOK-yhtymä soveltaa segmenttiraportoinnissaan IFRS 8 -standardia. Ylimmän johdon raportointia varten SOK-yhtymän liiketoiminta on jaettu seitsemään liiketoimintasegmenttiin. Segmenttijako perustuu toimialajakoon. Operatiivisen tuloksen laskennassa käytetään kotimaisen kirjanpitolain mukaisia arvostuksia. SOK-yhtymän operatiivisessa raportoinnissa varoja ei kohdisteta eikä raportoida käyttöpääomaa lukuunottamatta. Pankkitoimintasegmentti on luokiteltu myydyksi toiminnaksi.

Milj. €	Markka- kauppa	Matkailu- ja ravitsemiskauppa	Auto- ja autotarvikekauppa	Maatalouskauppa	Hankintatoiminta	Palvelutoiminta	Kauppatoiminnan sisäisten erien eliminointi	Kauppatoiminta yhteensä	Pankkitoiminta	Kauppa- ja pankkitoiminnan välisten erien eliminointi	Operatiivinen raportointi yhteensä
Liikevaihto	167,0	253,3	226,7	897,8	4 872,8	6 216,0	-4 053,1	8 580,4	23,0	-2,3	8 601,1
Operatiivinen tulos	-19,9	-23,5	-13,8	4,0	12,6	17,0	-5,4	-28,9	4,3	0,1	-24,6
Investoinnit	15,8	11,9	0,7	4,5	31,4	38,6			0,6		103,5
Realisoinnit	0,0	0,6	0,2	0,6	25,8	64,1					91,3
Käyttöpääoma	-4,0	1,8	32,0	125,1	41,2	-2,9	2,8	196,0		0,0	196,0

Kauppatoiminnan liikevaihdon täsmäytys

Raportoitava operatiivisen laskennan liikevaihto 8 580,4

Kauppa- ja pankkitoiminnan väliset eliminoinnit -2,5

Jatkuvien toimintojen liikevaihto IFRS 8 577,9

Pankkitoiminnan liikevaihdon täsmäytys

Raportoitava operatiivisen laskennan liikevaihto 23,0

Kauppa- ja pankkitoiminnan väliset eliminoinnit 0,9

Myytyjen toimintojen liikevaihto IFRS 23,9

Tuloksen täsmäytys

Raportoitavien segmenttien operatiivinen tulos -24,6

SOK-yhtymässä operatiivisen tuloksen ulkopuolisia eriä:

Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot 49,6

Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut -1,4

Arvon alentumispöistot (sisältää liikearvojen arvonalennukset) -5,7

Johdannaisten arvostusvoitot ja -tappiot sekä muut erät -6,8

Myytyjen toimintojen tulos ennen veroja -9,3

Muut oikaisut 5,5

Jatkuvien toimintojen tulos ennen veroja IFRS 7,5

Konsernitason lisätiedot, ulkoiset tuotot

Kotimaa 8 398,5

Ulkomaat 203,3

Liikevaihto yhteensä 8 601,8

Markka-kauppa 167,0

Matkailu- ja ravitsemiskauppa 252,8

Auto- ja autotarvikekauppa 226,6

Maatalouskauppa 799,7

Hankintatoiminta 1 039,4

Palvelutoiminta 6 092,3

Kauppatoiminta yhteensä 8 577,9

Pankkitoiminta 23,9

Liikevaihto yhteensä 8 601,8

Segmentti-informaatio 31.12.2008

SOK-yhtymä soveltaa segmenttiraportoinnissaan IFRS 8 -standardia. Ylimmän johdon raportointia varten SOK-yhtymän liiketoiminta on jaettu kahdeksaan liiketoimintasegmenttiin. Segmenttijako perustuu toimialajakoon. Operatiivisen tuloksen laskennassa käytetään kotimaisen kirjanpitolain mukaisia arvostuksia. SOK-yhtymän operatiivisessa raportoinnissa varoja ei kohdisteta eikä raportoida käyttöpääomaa lukuunottamatta. Pankkitoimintasegmentti on luokiteltu myydyksi toiminnaksi.

Milj. €	Markka- kauppa	Matkailu- ja ravitsemiskauppa	Auto- ja autotarvikekauppa	Maatalouskauppa	Hankintatoiminta	Palvelutoiminta	Kauppatoiminnan sisäisten erien eliminointi	Kauppatoiminta yhteensä	Pankkitoiminta	Kauppa- ja pankkitoiminnan välisten erien eliminointi	Operatiivinen raportointi yhteensä
Liikevaihto	154,5	267,7	321,6	1 139,6	4 917,3	6 022,7	-3 931,5	8 892,0	29,8	-3,4	8 918,4
Operatiivinen tulos	-6,0	-14,7	-12,1	2,1	5,2	11,0	-3,8	-18,4	-7,6		-25,9
Investoinnit	14,9	49,9	4,4	31,7	7,2	30,2			1,2		139,3
Realisoinnit	0,2	0,7	0,2	0,3	0,5	27,4					29,3
Käyttöpääoma	-5,8	4,7	50,4	146,3	5,6	-14,6	9,7	196,3	-1,6	-0,3	194,3
Kauppatoiminnan liikevaihdon täsmäytys											
Raportoitava operatiivisen laskennan liikevaihto						8 892,0					
Kauppa- ja pankkitoiminnan väliset eliminoinnit						-5,4					
Jatkuvien toimintojen liikevaihto IFRS						8 886,6					
Pankkitoiminnan liikevaihdon täsmäytys											
Raportoitava operatiivisen laskennan liikevaihto						29,8					
Kauppa- ja pankkitoiminnan väliset eliminoinnit						1,1					
Myytyjen toimintojen liikevaihto IFRS						30,9					
Tuloksen täsmäytys											
Raportoitavien segmenttien operatiivinen tulos						-25,9					
SOK-yhtymässä operatiivisen tuloksen ulkopuolisia eriä:											
Osuus osakkuusyritysten tuloksista (ei liiketoiminnalliset)						-0,7					
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot						14,4					
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut						3,9					
Arvon alentumispöistot (sisältää liikearvojen arvonalennukset)						-4,9					
Pakollisen varauksen lisäys						-0,3					
Johdannaisten arvostusvoitot ja -tappiot sekä muut erät						3,8					
Myytyjen toimintojen tulos ennen veroja						-0,5					
Muut oikaisut						2,0					
Jatkuvien toimintojen tulos ennen veroja IFRS						-8,2					
Konsernitason lisätiedot, ulkoiset tuotot											
Kotimaa						8 730,5					
Ulkomaat						187,0					
Liikevaihto yhteensä						8 917,5					
Markka-kauppa						154,4					
Tavaratalo- ja erikoisliikekauppa						15,1					
Matkailu- ja ravitsemiskauppa						266,8					
Auto- ja autotarvikekauppa						321,4					
Maatalouskauppa						1 014,7					
Hankintatoiminta						1 248,4					
Palvelutoiminta						5 865,8					
Kauppatoiminta yhteensä						8 886,6					
Pankkitoiminta						30,9					
Liikevaihto yhteensä						8 917,5					

Myytävänä olevat omaisuuserät ja myydyt toiminnot

Tässä tilinpäätöksessä S-Pankki Oy ja sen tytäryhtiö S-Asiakaspalvelu Oy luokiteltiin myydyiksi toiminnoiksi ja Kilon Logistiikkakeskus Oy myytävänä olevaksi omaisuuseräksi.

Myydyt toiminnot:

S-Pankki Oy järjesti osuuskaupoille suunnatun osakeannin 15.5.–30.6.2009. Annin seurauksena SOK:n omistusosuus S-Pankissa laski 100 prosentista 50 prosenttiin. S-Pankki Oy sekä S-Asiakaspalvelu Oy on yhdistelty 1.1.–30.6.2009 konserniin tytäryhtiöinä. Konsernin tuloslaskelmaan sisältyvän myytyjen toimintojen tulos oli seuraava:

Milj. €	1.1.–31.12.2009	1.1.–31.12.2008
Liikevaihto	23,9	30,9
Liiketoiminnan muut tuotot	3,8	
Materiaalit ja palvelut	0,0	0,0
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	-4,4	-8,1
Poistot ja arvonalentumiset	-1,8	-3,6
Liiketoiminnan muut kulut	-12,0	-19,8
Osuus osakkuusyritysten tuloksista (+/-)	0,0	0,0
Liikevoitto	9,5	-0,6
Rahoitustuotot ja -kulut (+/-)	-0,2	1,0
Osuus osakkuusyritysten tuloksista (+/-)	0,0	0,0
Tulos ennen veroja	9,3	0,5
Tuloverot (+/-)	-0,5	1,6
Myytyjen toimintojen tilikauden tulos	8,7	2,0

Myytyjen toimintojen rahavirrat olivat seuraavat:

Rahavirta		
Liiketoiminnan rahavirta	-196,7	-96,6
Investointien rahavirta	-0,6	-1,4
Rahoituksen rahavirta	37,2	0,0
Rahavirrat yhteensä	-160,0	-98,0

Pankkitoiminnan rahavirtalaskelmassa yli 3 kuukauden saamistodistukset ja rahasto-osuuksien muutokset on esitetty liiketoiminnan rahavirrassa.

Yllä olevista luvuista on eliminoitu konsernin sisäiset tapahtumat.

Myytävänä olevat omaisuuserät:

SOK myi joulukuussa 51 prosenttia keskinäisestä kiinteistöosakeyhtiöstä Kilon Logistiikkakeskus Oy:stä S-ryhmän logistiikkakeskukset Oy:lle. Loput 49 prosenttia Kilon Logistiikkakeskus Oy:stä myydään S-ryhmän logistiikkakeskukset Oy:lle maaliskuussa 2010.

Milj. €	31.12.2009
Varat	
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	18,5
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset	0,1
Rahavarat	0,6
Varat yhteensä	19,3
Velat	
Pitkäaikaiset korolliset velat	20,6
Laskennalliset verovelat	0,9
Lyhytaikaiset korottomat velat	-0,2
Velat yhteensä	21,3

Yllä olevista luvuista on eliminoitu konsernin sisäiset tapahtumat.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Milj. €	Aineelliset hyödykkeet	Sijoitus- kiinteistöt	Aineettomat hyödykkeet
Hankintameno			
Hankintameno 1.1.2009	621,0	72,1	282,3
Muuntoerot	-2,3	0,0	0,0
Liiketoimintojen yhdistäminen	19,9	0,0	0,0
Myytävänä olevat omaisuuserät	-27,2	0,0	0,0
Lisäykset	82,6	0,0	21,6
Vähennykset	-104,7	-9,6	-27,6
Siirrot erien välillä	9,0	-4,0	-7,2
Hankintameno 31.12.2009	598,2	58,5	269,2
Kertyneet poistot			
Kertyneet poistot 1.1.2009	-255,9	-32,1	-153,8
Muuntoerot	0,1	0,0	0,0
Liiketoimintojen yhdistäminen	-4,8	0,0	0,0
Myytävänä olevat omaisuuserät	8,7	0,0	0,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	49,1	6,7	13,4
Tilikauden poistot	-45,5	-1,6	-21,9
Arvon alentumiset	-1,4	0,0	-4,0
Kertyneet poistot 31.12.2009	-249,7	-26,9	-166,3
Kirjanpitoarvo 1.1.2009	365,1	40,0	128,5
Kirjanpitoarvo 31.12.2009	348,5	31,6	102,9
Hankintameno			
Hankintameno 1.1.2008	563,5	127,3	271,5
Muuntoerot	-1,3	0,0	-0,4
Liiketoimintojen yhdistäminen	25,8	0,0	0,0
Lisäykset	49,2	0,3	21,2
Vähennykset	-18,5	-56,6	-6,6
Siirrot erien välillä	2,2	1,1	-3,4
Hankintameno 31.12.2008	621,0	72,1	282,3
Kertyneet poistot			
Kertyneet poistot 1.1.2008	-228,1	-53,4	-122,8
Muuntoerot	-0,0	0,0	-0,0
Liiketoimintojen yhdistäminen	0,0	0,0	0,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	11,7	25,6	5,3
Tilikauden poistot	-39,4	-4,3	-25,1
Arvon alentumiset	-0,0	0,0	-11,2
Kertyneet poistot 31.12.2008	-255,9	-32,1	-153,8
Kirjanpitoarvo 1.1.2008	335,4	74,0	148,7
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	365,1	40,0	128,5

Lähipiiritapahtumat

Liiketoimet ja avoimet saldot osakkuusyhtiöiden kanssa:

Milj. €	2009	2008
Myynnit	37,2	27,8
Ostot	221,1	205,0
Rahoitustuotot ja -kulut	0,2	2,2
Myyntisaatavat ja muut saamiset	3,6	4,4
Lainasaamiset	143,5	
Lainat	4,0	10,4
Ostovelat ja muut velat	14,2	12,6

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset, Milj. €	31.12.2009	31.12.2008	Muutos
Annetut pantit ja vastuusitoumukset			
Velat, joiden vakuudeksi annettu pantteja			
Lainat rahoituslaitoksilta	23,4	7,5	15,9
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	14,2	7,6	6,5
Pantattujen hyödykkeiden kirjanpitoarvo	23,5	0,0	23,5
Muut velat	2,0	1,9	0,1
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	2,2	2,2	0,0
Vakuudeksi annetut pantit yhteensä	39,9	9,9	30,1
Muut annetut vakuudet			
Pantit	1,9	18,9	-17,0
Kiinnitykset	1,0	1,0	0,0
Takaukset	30,8	17,1	13,7
Yhteensä	33,7	37,1	-3,3
Muiden velasta annetut vakuudet			
Takaukset osakkuusyritysten velasta	50,0	50,0	0,0
Takaukset osuuskauppojen velasta	10,7	11,2	-0,4
Takaukset muiden velasta	0,2	0,2	0,0
Yhteensä	60,9	61,3	-0,4
Muut muiden puolesta annetut vakuudet			
Takaukset osuuskauppojen vastuista	0,1	0,1	0,0
Yhteensä	0,1	0,1	0,0
Muut vastuut			
Remburssivastuut	2,7	10,4	-7,6
Yhteensä	2,7	10,4	-7,6

Muut vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Ei peruutettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:

Milj. €	31.12.2009	31.12.2008	Muutos
Yhden vuoden kuluessa	97,7	91,8	5,9
Yli yhden vuoden ja enintään viiden vuoden kuluessa	340,8	320,9	19,9
Yli viiden vuoden kuluttua	571,6	483,1	88,5
Yhteensä	1 010,1	895,8	114,2

Lisäksi SOK on antanut tukikirjeet SOK-Takaus Oy:n myöntämille takauksille.

Tukikirjeiden määrä 31.12.2009 oli 84,9 miljoonaa euroa (169,9 milj. euroa 31.12.2008).

Vuoden 2008 lukuja on oikaistu.

Tunnusluvut

SOK-yhtymän jatkuvat toiminnot:	31.12.2009	31.12.2008
Liikevaihto, milj. €	8 577,9	8 886,6
Liikevoitto, milj. €	33,2	-6,6
% liikevaihdosta	0,4	-0,1
Tulos ennen veroja, milj. €	7,5	-8,2
% liikevaihdosta	0,1	-0,1
SOK-yhtymä:		
Omavaraisuusaste, %	28,0	13,4
Gearing, %	31,3	40,0
Kauppatoimintasegmentin tunnusluvut:	31.12.2009	31.12.2008
Omavaraisuusaste, %	27,7	27,3
Gearing, %	31,3	35,4
Myytyt toiminnot:	30.6.2009	31.12.2008
S-Pankin tunnusluvut:		
Vakavaraisuussuhde, %	21,3	12,7
S-Pankki Oy:n vuoden 2009 tunnusluvut ovat ajalta 1.1.–30.6.2009.		

Tunnuslukujen laskentakaavat

$$\text{Omavaraisuusaste, \%} = \frac{\text{oma pääoma yhteensä}}{\text{taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100 \%$$

$$\text{Gearing, \%} = \frac{\text{korolliset velat - rahavarat}}{\text{oma pääoma yhteensä}} \times 100 \%$$

$$\text{Vakavaraisuussuhde, \%} = \frac{\text{omat varat yhteensä}}{\text{omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä}} \times 8 \%$$